

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

*Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*

Marlena Kaźmierczak

PLAN PRACY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH dla uczniów klas V szkoły podstawowej

opracowany dla potrzeb projektu Polskiego Towarzystwa Dysleksji
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

„Z dysleksją bez barier”

*Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*

Czas trwania projektu: 1.10.2009r. – 13.06.2010r.

Przedmiot: język polski

Adresat projektu: uczniowie klas V szkół podstawowych, borykający się z problemem dysleksji

Nauczyciel prowadzący zajęcia: Marlena Kaźmierczak

Założenia ideowe projektu:

- pomoc uczniom klas piątych szkół podstawowych, wykazującym specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu, zwane dysleksją rozwojową, przejawiającą się pod różnymi postaciami specyficznych trudności (np. dysgrafia, dysortografia, dysleksja),
- uzupełnianie braków programowych w zakresie wiedzy i umiejętności z przedmiotu.

Plan pracy opiera się na wymaganiach zatwierdzonych w obowiązującej (dla uczniów II etapu edukacyjnego) na rok szkolny 2009/2010 „Podstawie programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół” z dnia 26 lutego 2002 roku z późniejszymi zmianami.

Czas zajęć dydaktycznych: 100 minut (z 10-minutową przerwą)

Harmonogram zajęć: 1 / tydzień

Liczba uczestników: grupa liczy 7 osób

Formy pracy: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Metody pracy: dobór metod zależy od możliwości uczniów oraz tego, jaka umiejętność będzie kształcona na danych zajęciach, czyli m. in.: metoda zadania praktycznego, praca z tekstem, gry dydaktyczne mapy mentalne, metody problemowe.

*Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*

Priorytetem przy wyborze techniki pracy z uczestnikami projektu są metody aktywizujące i motywujące ucznia, które stwarzają możliwość praktycznego zastosowania zdobytej wiedzy.

Cele pracy dydaktycznej oraz wychowawczej:

- doskonalenie umiejętności:
  - a) pisania:
    - poprawnego pod względem ortograficznym,
    - tekstów użytkowych zgodnych z potrzebami codziennej komunikacji,
    - podstawowych form szkolnej wypowiedzi literackiej (m. in. opowiadanie, list, opis, zaproszenie, kartka pocztowa)
    - poprawnego pod względem graficznym (wykonywanie ćwiczeń grafomotorycznych, usprawnianie ręki piszącej),
    - z zachowaniem reguł gramatycznych, ortograficznych i interpunkcyjnych,
    - wyrabianie nawyku dbałości o organizację graficzną tekstu (stosowanie akapitów i marginesów, dzielenie wyrazów przy ich przenoszeniu do następnego wersu),
    - czytelne i staranne (kształtne litery, właściwe zachowanie odległości między wyrazami),
  - b) czytania:
    - głośnego i wyrazistego (z uwzględnieniem kultury żywego słowa),
    - cichego ze zrozumieniem tekstów skierowanych do różnych adresatów i w różnych celach (ze świadomością tych celów),
    - odczytywania ogólnego sensu utworów literackich oraz dostrzegania i rozumienia uniwersalnych wartości zawartych w tych tekstach,
  - c) mówienia:
    - płynnego i poprawnego wypowiadania się na tematy dotyczące życia, zainteresowań i problemów dotyczących uczestników projektu,
    - wypowiadania się na temat przeczytanej lektury z wykorzystaniem terminów i pojęć przewidzianych w podstawie programowej,
  - d) słuchania
    - uważne i ze zrozumieniem,
    - rozmaitych wypowiedzi w różnych celach i sytuacjach,
    - z rozumieniem mowy i tła akustycznego dla przekazów audiowizualnych,
- poszerzanie i utrwalenie wiadomości z zakresu:
  - a) znajomości zasad ortograficznych:

Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

- ✓ poprawny zapis wyrazów z „ó”:
  - niewymiennym
  - wymiennym na „o, e, a”
  - w zakończeniach „-ówka”, „-ów”
  - na początku wyrazów, np. ósmy
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „u”:
  - na końcu wyrazu
  - w zakończeniach typu „-unek, -ura, -us, -usz, -uję, -ujący”
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „rz”:
  - niewymiennym
  - wymiennym na „r”
  - po spółgłoskach: „p, b, t, d, k, g, j, ch, w”
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „ż”:
  - wymiennym na: „g, s, z, ż, h, dz”
  - w wyrazach rozpoczynających się sylabą: „ża-, żu, żo-, ży-”
  - po spółgłoskach: „l, ł, r”
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „ch”:
  - niewymiennym
  - wymiennym na „sz”
  - na końcu wyrazu
  - po spółgłosce „s”
  - przed spółgłoskami
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „h”:
  - niewymiennym
  - wymiennym na „g, z, ż”
  - po literze „z”
  - w złożeniach typu: „hiper-, hipo-, hydro-”
- ✓ poprawny zapis wyrazów z „ą, ę, om, on, em, en”:
  - w końcówkach fleksyjnych („-ę, -em, -ą, -om”)
  - w wyrazach rodzimych („ę, ą”)
  - w wyrazach obcego pochodzenia („om, on, em, en”)
- wymiana „ę” na „ą”
  - ✓ poprawny zapis nazw własnych wielką literą z uwzględnieniem nazw własnych związanych z regionem i państwem,
  - ✓ pisownia tytułów utworów i gazet
  - ✓ poprawny zapis form trybu przypuszczającego
  - ✓ poprawny zapis form liczebników prostych
- b) pojęcia nadawcy i odbiorcy,
- c) rozpoznawania intencji wypowiedzi (pytam, odpowiadam, informuje, proszę, nakłaniam),
- d) właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych,

Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

- e) podział wypowiedzi z uwzględnieniem celu (oznajmujące, rozkazujące, pytające) oraz obecności orzeczenia (zdanie i równoważnik zdania),
  - f) rola podmiotu i orzeczenia w zdaniu,
  - g) odmienne (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, liczebnik) i nieodmienne (przysłówek, przyimek) części mowy oraz ich podstawowe kategorie fleksyjne,
  - h) znajomości rodzaju głosek,
  - i) pojęć: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narrator, przenośnia, rym,
  - j) różnic między językiem potocznym a językiem literatury,
  - k) terminologii: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja.
- rozbudzenie motywacji do czytania i uczestnictwa w kulturze,
  - wprowadzanie w kulturę narodową i europejską poprzez przybliżanie różnych tekstów kultury,
  - przygotowanie do dalszego etapu kształcenia,
  - wyrabianie szacunku do siebie i innych.

Przewidywane efekty:

* Założeniem programu jest uzupełnianie braków programowych w zakresie wiedzy i umiejętności, więc osiągnięcia poszczególnych uczestników projektu uzależnione są od indywidualnych deficytów potwierdzonych opinią poradni pedagogiczno - psychologicznej i mogą być rozpatrywane wyłącznie indywidualnie.

- 1) Zmniejszenie ilości popełnianych błędów w pracach pisemnych.
- 2) Poprawa tempa i techniki czytania.
- 3) WYROBIENIE nawyku poprawnego uchwytu narzędzia pisarskiego.
- 4) Znajomość zasad ortograficznych języka polskiego.
- 5) Stosowanie podstawowych zasad interpunkcji w wypowiedzeniach nieskomplikowanych pod względem budowy składniowej.
- 6) Poprawa poziomu graficznego pisma i sprawności manualnej ręki piszącej.
- 7) Wzmocnienie poczucia pewności siebie.

Ponadto uczestnik (uczeń klasy V) po ukończeniu projektu:

- nawiązuje kontakt werbalny z rówieśnikami (praca zbiorowa, grupowa) i nauczycielem,
- bierze udział w rozmowie na określony temat,
- buduje spójne i logiczne wypowiedzi,
- wyraża polecenie, prośbę,
- stara się zachować poprawność językową wypowiedzi, stosuje się do wskazówek nauczyciela,

Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

- czyta teksty cicho i rozumie ich ogólny sens,
- stara się czytać płynnie teksty głośno, dbając o poprawną artykulację i akcent wyrazowy,
- stosuje intonacje zdaniową,
- rozumie pojęcia: narrator, fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, przenośnia, rym,
- odczytuje dane z artykułów, instrukcji, przepisów, ogłoszeń, map, schematów, notatek, wykresów,
- koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższej wypowiedzi,
- rozumie sens słyszanych poleceń, instrukcji i innych wypowiedzi nauczyciela oraz rówieśników w takim stopniu, że potrafi je zrekonstruować,
- potrafi skonstruować pytania dotyczące najważniejszych treści wysłuchanego tekstu,
- rozumie intencje nadawcy wypowiedzi,
- buduje poprawnie pod względem logiczno – składniowym wypowiedzenia pojedyncze i złożone, łączy je w spójną wypowiedź na określony temat,
- potrafi zredagować opowiadanie, opis, list, kartkę pocztową, telegram, zawiadomienie,
- opisuje cechy postaci literackiej i fikcyjnej,
- wybiera z tekstu najważniejsze informacje i zapisuje je w formie kilkuzdaniowej notatki,
- uzupełnia notatki w formie tabeli, wykresu, schematu,
- tworzy plan ramowy w formie zdań oznajmujących, pytających, równoważników,
- stara się stosować zasady ortografii i interpunkcji,
- stara się stosować zasady estetycznego zapisu tekstu,
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne,
- stosuje wiedzę językową w zakresie:
  - a) słownictwa (dobiera synonimy i antonimy, zna wybrane związki frazeologiczne)
  - b) składni (z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje wypowiedzeń, dostrzega zespoły składniowe w wypowiedzeniu pojedynczym, rysuje wykres logiczny zdania pojedynczego),
  - c) fleksji (rozpoznaje formę i funkcje odmiennych i nieodmiennych części mowy przewidzianych w podstawie programowej, określa ich podstawowe kategorie),
  - d) fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na głoski, litery sylaby, zna sposoby oznaczania miękkości głosek).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

*Projekt nr WND-POKL.09.01.02-10-104/09   tytuł „Z dysleksją bez barier”
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego
w ramach
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki*

Plan pracy przygotowała i opracowała Marlena Kaźmierczak w oparciu o podstawę programową oraz program nauczania języka polskiego dla drugiego etapu edukacyjnego – „Między nami” autorstwa A. Łuczak i A. Murdzek.

Marlena Kaźmierczak